

ЗМІСТ

Розділ перший

**ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ
ПРОБЛЕМИ СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕМОКРАТІЇ І СВОБОДИ СОВІСТІ**

М.БАБІЙ. СВОБОДА СОВІСТІ ТА СВОБОДА РЕЛІГІЇ: СУЧАСНА ПАРАДИГМА (ФІЛОСОФСЬКО-РЕЛІГІЄЗНАВЧИЙ ДИСКУРС)	10
Н.ЛІЩУК (РІВНЕ, УКРАЇНА). СВОБОДА ВІРОСПОВІДАННЯ ЯК ПРИНЦИП ЗМІНИ ОЦІНКОВИХ ПРІОРИТЕТІВ КОНФЕСІЙ	17
К.НЕДЗЕЛЬСЬКИЙ (ХЕРСОН, УКРАЇНА). МАТЕРІАЛЬНА СКЛАДОВА ДУХОВНОЇ СВОБОДИ: РЕЛІГІЄЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ	20
В.КЛИМОВ (КИЇВ, УКРАЇНА). ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИНЦИПИ ДЕМОКРАТІЇ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ СВОБОДИ СОВІСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ...	26
М.ЖЕРЕБЯТЬЄВ (ВОРОНЕЖ, РОССІЯ). СВЕТСКІСТЬ В ПОСТСОВЕТСКОЙ РОССІИ: ЗАБЫТЫЙ КОНСТИТУЦИОННЫЙ ПРИНЦИП	36
В.ШЕВЧЕНКО (КИЇВ, УКРАЇНА). ІСТИННІСТЬ РЕЛІГІЇ І ПРОБЛЕМИ МІЖКОНФЕСІЙНОГО ДІАЛОГУ	41
М.СМИРНОВ (САНКТ- ПЕТЕРБУРГ, РОССІЯ). РЕЛИГИОЗНАЯ ТОЛЕРАНТНОСТЬ В СВЕТЕ ТРАДИЦИОННЫХ И НЕТРАДИЦИОННЫХ РЕЛИГИЙ	51
О.ГОРКУША (КИЇВ, УКРАЇНА). РЕЛІГІЙНО-ПАРАДИГМАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОГО УЗГОДЖЕННЯ ДЕМОКРАТІЇ ТА ТЕОКРАТІЇ В СУЧАСНОМУ ХРИСТІЯНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СВІТОГЛЯДНОМУ КОНТЕКСТІ	58

Розділ другий

ДОЛЯ КОНФЕСІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Л.ФИЛИПОВИЧ (КИЇВ, УКРАЇНА). ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ЗАГРОЗИ І МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙ (ФОКУС НА УКРАЇНІ)	66
В.СЛЕНСЬКИЙ (КИЇВ, УКРАЇНА). РЕЛІГІЯ І «ЗАХІДНА ЦИВІЛІЗАЦІЯ»: ГОЛОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕЛІГІЙНОСТІ У США ТА ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ	71
Г.РОББЕРС (ГЕРМАНИЯ). ГОСУДАРСТВО И ЦЕРКОВЬ В ЕВРОПЕЙСКОМ СОЮЗЕ	83

К.ПАСИНЧУК (КИЇВ, УКРАЇНА). РЕЛІГІЙНИЙ ЧИННИК У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США (НА ПРИКЛАДІ ЗАКОНУ ПРО РЕЛІГІЙНУ СВОБОДУ В СВІТІ)	92
М.ДАНИЛОВА (СТАВРОПОЛЬ, РОССИЯ). «ПРАВА И СВОБОДЫ» - СЕРДЦЕВИНА ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА	99
Г.КУЛАГІНА (КИЇВ, УКРАЇНА). РЕЛІГІЙНИЙ ПЛЮРАЛІЗМ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА	110
П.ПАВЛЕНКО (КИЇВ, УКРАЇНА). РИМО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В КООРДИНАТАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ (КАТОЛИЦЬКИЙ ПРОЕКТ ПОЗАЕТНІЧНОЇ УНІФІКАЦІЇ ЛЮДСТВА)	115
Д.ГЕТЬМАН, С.КИЯК (ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, УКРАЇНА). РЕЛІГІЙНА СВОБОДА І ДЕМОКРАТІЯ: КАТОЛИЦЬКИЙ КОНТЕКСТ	124
Г.ДРУЗЕНКО (КИЇВ, УКРАЇНА). ГЕОПОЛІТИКА ВІД ПАТРІАРХА: ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ VS РУСЬКИЙ СВІТ	129
О.ПАНИЧ (ДОНЕЦЬК, УКРАЇНА). ДЕМОКРАТИЧНІ ВИКЛИКИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ БАПТИЗМІ: 26 З'ЇЗД ВСО ЄХБ ТА ДВІ МОДЕЛІ ДУХОВНОГО ПРОБУДЖЕННЯ	134
А.АРІСТОВА (КИЇВ, УКРАЇНА). ПОЛІТИЧНІ ЦІННОСТІ КРАЇН АРАБСЬКОГО СХОДУ: АВТОРИТАРИЗМ VERSUS ДЕМОКРАТІЯ	140
О.ЯРОШ (КИЇВ, УКРАЇНА). ІСЛАМСЬКІ ГРОМАДИ В ЄВРОПІ: ВИМІРИ І ОБМЕЖЕННЯ ПОЛІТИКИ ВИЗНАННЯ	146
Т.ХАЗИР-ОГЛИ (КИЇВ, УКРАЇНА). ІСЛАМ І ДЕМОКРАТІЯ: СУМІСНІСТЬ ЧИ ЗІТКНЕННЯ?	150

Розділ третій

МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ СВОБОДИ РЕЛІГІЇ

К.ДЮРЕМ (ПРОВО, США). АРХЕОЛОГІЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ НОРМ РЕЛИГИОЗНОЙ СВОБОДЫ	154
П.ЯРОЦЬКИЙ (КИЇВ, УКРАЇНА). СВОБОДА БУТТЯ РЕЛІГІЇ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ ТОТАЛІТАРИЗМУ І НЕТОЛЕРАНТНОСТІ	161
С.СВИСТУНОВ (КИЇВ, УКРАЇНА). МІЖКОНФЕСІЙНІ КОМУНІКАЦІЇ: ДЕМОГРАФІЧНІ І МІГРАЦІЙНІ ВИКЛИКИ	168
А.ЛЕЩИНСКИЙ (МОСКВА, РОССИЯ). ОСОБЕННОСТИ ОТНОШЕНИЯ ГОСУДАРСТВ И МЕЖДУНАРОДНЫХ ПРАВОВЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ К РАСКОЛАМ В СОВРЕМЕННОМ ПРАВОСЛАВИИ	175

В.ДОКАШ (ЧЕРНІВЦІ, УКРАЇНА). СВОБОДА БУТТЯ РЕЛІГІЇ ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕМОКРАТІЇ	182
Г.БІДДУЛФ (HOWARD L. BIDDULPH) (ПРОВО, США). RELIGIOUS TOLERATION AND TOLERANCE IN NEW UKRAINE PERSPECTIVES OF AN OUTSIDE OBSERVER	190
Х.МАРТИНЕЗ-ТОРРОН, Р.НАВВАРО-ВАЛІС (ИСПАНИЯ). ЗАЩИТА РЕЛИГИОЗНОЙ СВОБОДЫ В СИСТЕМЕ ЕВРОПЕЙСКОЙ КОНВЕНЦИИ ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА	197
Е.СІВЕЛЛ (ELIZABETH A. SEWELL) (ПРОВО, США). UNDERSTANDING FREEDOM OF CONSCIENCE: RECENT DEVELOPMENTS IN THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS	204
Т.ЛІНДГОЛЬМ (TORE LINDHOLM) (ОСЛО, НОРВЕГІЯ). THE TENACITY OF IDENTITY POLITICS IN NORWAY: FROM UNABASHED LUTHERAN MONOPOLY TO PSEUDO-LUTHERAN SEMI-HEGEMONY?	208

Розділ четвертий

ПРОБЛЕМИ СВОБОДИ РЕЛІГІЇ В КРАЇНАХ ПОСТРАДІАНСЬКОГО ПРОСТОРУ

А.СЕБЕНЦОВ (МОСКВА, РОССИЯ). МОДЕРНИЗАЦИЯ РОССИИ И ГОСУДАРСТВЕННО-КОНФЕССИОНАЛЬНЫЕ ОТНОШЕНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	224
А.ЗАЛУЖНЫЙ (МОСКВА, РОССИЯ). КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ ГОСУДАРСТВА И РЕЛИГИОЗНЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ В СОВРЕМЕННОЙ РОССИИ	226
Р.ЛУНКИН (МОСКВА, РОССИЯ). СВОБОДА РЕЛИГИИ В РОССИИ: ОТ АВТОРИТАРИЗМА К ОБЩЕСТВЕННОЙ ДИСКУССИИ	231
Е.ЭЛБАКЯН (МОСКВА, РОССИЯ). ПРОЦЕССЫ КЛЕРИКАЛИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННОЙ РОССИИ	239
Л.АНДРЕЕВА (ВОЛОКОЛАМСК-МОСКВА, РОССИЯ). РЕЛИГИОЗНОСТЬ МОЛОДЕЖИ РОССИЙСКИХ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ В КОНТЕКСТЕ РЕЛИГИОЗНОСТИ РОССИЯН	248
С.ДУДАРЕНОК (ВЛАДИВОСТОК, РОССИЯ)..СОВРЕМЕННАЯ РЕЛИГИОЗНАЯ СИТУАЦИЯ НА РОССИЙСКОМ ДАЛЬНЕМ ВОСТОКЕ: ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ	254
М.НОВИЧЕНКО (КИЇВ, УКРАЇНА). ДЕРЖАВНО-КОНФЕСІЙНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ: ЗАКОНОДАВЧИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	268

Л.ВИГОВСЬКИЙ (ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА). РОЛЬ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД В УКРАЇНІ	271
Н.ГАВРІЛОВА (КИЇВ, УКРАЇНА). ПОЛІТИЧНА ВЛАДА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ МІЖ ТЕНДЕНЦІЯМИ САКРАЛІЗАЦІЇ ТА СЕКУЛЯРИЗАЦІЇ	276
О.ЛАВРИНОВИЧ (КИЇВ, УКРАЇНА). УМОВИ І ЧИННИКИ ПРОЦЕСІВ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ В МУСУЛЬМАНСЬКОМУ СВІТІ	279
В.СТАРОСТЕНКО (МОГИЛЁВ, БЕЛАРУСЬ). ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ СВОБОДЫ РЕЛИГИИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	283
И.ЦЕПКОВА (АЛМА-АТЫ, КАЗАХСТАН). РЕАЛИИ И МИФЫ КАЗАХСТАНСКОЙ РЕЛИГИОЗНОЙ ТОЛЕРАНТНОСТИ	289
П.ГАНУЛІЧ (КИЇВ, УКРАЇНА). РОЗУМІННЯ СВОБОДИ ВІРОСПОВІДАННЯ ХРИСТІЯНАМИ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРІ	296

Розділ п'ятий

ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОБОДИ ВІРОСПОВІДАНЬ

В.БОНДАРЕНКО (КИЇВ, УКРАЇНА). АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОБОДИ СОВІСТІ	299
Ю.НЕДЗЕЛЬСЬКА (КИЇВ, УКРАЇНА). ПРОБЛЕМА „СВОБОДИ В РЕЛІГІЇ” В ЖИТТІ ВІРУЮЧИХ ХРИСТІЯН ЗА УМОВ СЕКУЛЯРИЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	306
Е.АРИНИН (ВЛАДИМИР, РОССИЯ). ВЛАДИМИРСКИЙ РЕГИОН В РЕЛИГИОЗНОЙ, РЕЛИГИОВЕДЧЕСКОЙ И ПРАВОВОЙ ПЕРСПЕКТИВЕ	312
В.ЛЮБЧИК (КИЇВ, УКРАЇНА). ЗАКОНОДАВЧИЙ ЗАХИСТ СВОБОДИ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ МЕНШИН УКРАЇНИ	322
Э.МАРТЫНЮК, Е. НИКИТЧЕНКО (ОДЕССА, УКРАИНА). РЕЛИГИОЗНЫЕ МЕНЬШИНСТВА: ПАРАДОКСЫ СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНСКОЙ ДЕМОКРАТИИ	325
Л.ШУГАЄВА (РІВНЕ, УКРАЇНА). ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ СВОБОДИ СОВІСТІ ЩОДО РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ ПРАВОСЛАВНОГО КОРИННЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	329
И.КАНТЕРОВ (МОСКВА, РОССИЯ). ЧТО ОЖИДАЕТ НОВЫЕ РЕЛИГИОЗНЫЕ ДВИЖЕНИЯ В РОССИИ?	335

О.САГАН (КИЇВ, УКРАЇНА). ВНУТРІШНЯ МІГРАЦІЯ, БЖЕНЦІ ТА ІМІГРАНТИ В УКРАЇНІ: АСПЕКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СВОБОДУ СОВІСТІ	342
А.БУЛАТОВ (СИМФЕРОПОЛЬ, УКРАИНА). УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЗАКОНА УКРАИНЫ "О СВОБОДЕ СОВЕСТИ И РЕЛИГИОЗНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ" ОЧЕРЕДНОЙ ШАГ К РЕЛИГИОЗНОЙ СВОБОДЕ И ДЕМОКРАТИИ	347
І.БУЛИГА (РІВНЕ, УКРАЇНА). КОНФЛІКТО-ФОРМУЮЧІ ФАКТОРИ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН СУЧАСНОЇ ВОЛИНИ	353

Розділ шостий

ІНФОРМАЦІЙНЕ Й ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОБОДИ СОВІСТІ

В.БРЕЖНЕВ (РОСТОВ-НА-ДОНУ, РОССИЯ). ИНФОРМАЦИОННО-МОДУЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИССЛЕДОВАНИЯ РЕАЛИЗОВАННЫХ ПРАВ РЕЛИГИОЗНЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ И СВОБОДЫ ВЕРОИСПОВЕДАНИЯ	359
А.КОЛОДНИЙ (КИЇВ, УКРАЇНА). ПРОБЛЕМА СВОБОДИ ВІРОСПОВІДАНЬ В МАС-МЕДІА ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНИ	369
И.ЗАГРЕБИНА (МОСКВА, РОССИЯ). О СТАТУСЕ ЭКСПЕРТА ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕЛИГИОВЕДЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ	374
П.КОСТЫЛЕВ (МОСКВА, РОССИЯ). РОССИЙСКОЕ РЕЛИГИОВЕДЕНИЕ: ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАВТРА	379

Додаток

Документ ООН. Борьба проти дифамації релігії	385
Відомості про авторів статей	390